
Vybrané látky MKOL (stav: říjen 2022)

„Vybrané látky MKOL“ charakterizují současné nejvýznamnější znečištění Labe a přítoků v souladu s nadregionálními strategiemi k dosažení environmentálních cílů, ke snížení významného zatížení znečišťujícími látkami podle Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe na období 2022-2027. U těchto látek se doporučuje sledovat a vyhodnocovat dlouhodobé trendy snižování znečištění v uvedených maticích, podle toho, jak příslušné látky a matrice charakterizují znečištění v jednotlivých monitorovaných profilech. Jedná se o vzorky plavenin v uvedených frakcích a o celkové (nefiltrované, neodsazené) vzorky vody.

Seznam „Vybrané látky MKOL“ nahradil v roce 2016 seznam prioritních látek MKOL, který byl zpracován v rámci Akčního programu MKOL a používán až do roku 2010. Charakter znečištění Labe se postupem doby změnil. Některé dříve významné látky ustupují do pozadí. Ze zpracování aspektů Rámcové směrnice o vodách (RSV) a Rámcové směrnice pro mořské prostředí vyplývají nové požadavky. To vedlo v roce 2022 k aktualizaci a rozšíření seznamu látek a sledovaných matic.

Seznam „Vybrané látky MKOL“ obsahuje látky z Koncepce MKOL pro nakládání se sedimenty pro pozorování koncentrací v plaveninách. V podélném profilu Labe a jeho přítoků by měly být dlouhodobě sledovány také látky s výrazně prokazatelnými nálezy, které spadají do nevyčerpávacího seznamu podle přílohy VIII RSV, avšak pro něž dosud nejsou stanoveny normy environmentální kvality. Dále bude pokračovat osvědčené dlouhodobé sledování, např. živin a komplexotvorných látek. Sledování „Vybraných látek MKOL“ se provádí zpravidla každoročně na pilotních a bilančních profilech.

Výsledky sledování „Vybraných látek MKOL“ mohou být využity k bilancování a sledování trendů. Jsou indikátorem změn znečištění v Labi. Za tímto účelem budou aktualizovány metody výpočtu látkových odnosů a stanoveny možnosti vyhodnocení pro posuzování trendů. V rámci vyhodnocování výsledků Mezinárodního programu měření Labe se informuje o vývoji látkových koncentrací.

„Vybrané látky MKOL“ jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka: Seznam „Vybraných látek MKOL“

Látková třída	Vybraná látka	Plaveniny	Voda
Kovy a metaloidy CZ: < 20 µm DE: < 63 µm Hraniční profil Hřensko/Schmilka: < 20 µm a < 63 µm	Rtuť (Hg) ²¹⁾	x	
	Kadmium (Cd) ⁶⁾	x	x (celkem)
	Olovo (Pb) ²⁰⁾	x	x (celkem)
	Zinek (Zn)	x	x (celkem)
	Měď (Cu)	x	x (celkem)
	Nikl (Ni) ²³⁾	x	x (celkem)
	Arsen (As)	x	x (celkem)
	Chrom (Cr)	x	
Netěkavé chlorované uhlovodíky Frakce < 2 mm	α-hexachlorcyklohexan (α-HCH) ¹⁸⁾	x	
	β-hexachlorcyklohexan (β-HCH) ¹⁸⁾	x	
	γ-hexachlorcyklohexan (γ-HCH) ¹⁸⁾	x	
	p,p' DDT ^{9b)}	x	
	p,p' DDE	x	
	p,p' DDD	x	
	PCB-28	x	
	PCB-52	x	
	PCB-101	x	
	PCB-118	x	
	PCB-138	x	
	PCB-153	x	
	PCB-180	x	
	Pentachlorbenzen (PeCB) ²⁶⁾	x	
Hexachlorbenzen (HCB) ¹⁶⁾	x		
PAU	Benzo(a)pyren (BaP) ²⁸⁾	x	x
	Anthracen ²⁾	x	
	Fluoranthen ¹⁵⁾	x	x
Organické sloučeniny cínu Frakce < 2 mm	Tributylcín (TBT-kationt) ³⁰⁾	x	
Dioxiny / furany / PCB s dioxinovým efektem	Dioxiny / furany / PCB s dioxinovým efektem ³⁷⁾	x	
Všeobecný ukazatel kvality	Celkový organicky vázaný uhlík (TOC)		x
Živiny	Celkový dusík (N _{celk.})		x
	Celkový fosfor (P _{celk.})		x
Syntetické organické komplexotvorné látky	Kyselina ethylendiamintetraoctová (EDTA)		x
	Kyselina nitrilotrioctová (NTA)		x
Léčiva	Gabapentin		x
	Diclofenac		x
	Carbamazepin		x
	Ibuprofen		x
	Sulfamethoxazol		x
Přípravky na ochranu rostlin – metabolity	AMPA		x
	Metazachlor ESA		x
Průmyslové chemikálie	Benzotriazol		x

Poznámka:

x – relevantní matrice

číslo za vybranou látkou – číslo, pod kterým je látka uvedena ve Směrnici 2013/39/EU